

Nederland ondersteunt duurzame soja

De afgelopen jaren is de teelt van sojabonen in Zuid-Amerika sterk gegroeid, vooral in Brazilië en Argentinië. Hiermee wordt ingespeeld op de stijgende mondiale vraag naar eiwitten, oliën en vetten.

Sojaolie is wereldwijd de meest geconsumeerde plantaardige olie. Vanwege het hoge eiwitgehalte en de gunstige aminozuursamenstelling is sojaschroot een belangrijke grondstof voor diervoeder. Voor genoemde landen is de sojateelt van groot economisch belang en een belangrijke bron van buitenlandse valuta.

Marktinformatie

De Europese Unie is de belangrijkste importeur van soja uit Zuid-Amerika. Inmiddels komt bijna 85% van de EU-import van soja uit Zuid-Amerika. Tien jaar geleden was dat ongeveer de helft. Van de Argentijnse export gaat bijna de helft naar Europa, van de Braziliaanse export bijna 60%.

De EU-import zal nauwelijks nog toenemen. De verdere groei van de sojaproductie in Zuid-Amerika wordt wel gestimuleerd door

de stijgende vraag uit China en andere Aziatische landen.

Ook bij soja neemt ons land vanwege de in- en doorvoer een bijzondere positie in. Ons land is verantwoordelijk voor 30 procent van de EU-import van sojabonen en 20 procent van de EU-import van sojaschroot. Driekwart van de geïmporteerde bonen worden hier verwerkt tot sojaolie en sojaschroot. Iets meer dan de helft van de beschikbare hoeveelheid sojaschroot wordt weer geëxporteerd. Van de sojaolie wordt tweederde deel weer geëxporteerd.

Duurzaamheid

Diverse maatschappelijke organisaties in en buiten Nederland vragen aandacht voor de ecologische en sociale gevolgen van de uitbreiding van de sojateelt in Zuid-Amerika. Een belangrijke uitdaging is deze uitbreiding op een zo duurzaam mogelijke manier te laten plaatsvinden.

De Nevedi (Nederlandse Vereniging Diervoederindustrie) en het Productschap

Margarine, Vetten en Oliën (MVO) ondersteunen een internationale aanpak van de verschillende duurzaamheidsvragen rondom soja. Gezien de internationale context van het onderwerp zijn beide organisaties van mening dat de RTRS het juiste platform is.

Rondetafel

Om de (uitbreiding van de) productie van soja op een duurzame manier te laten plaatsvinden is vorig jaar de Roundtable on Responsible Soy (RTRS) opgericht. De RTRS is een wereldwijd initiatief waarin bedrijven in de sojaketen, banken, investeerders en maatschappelijke organisaties zitting hebben. In dat verband worden de ecologische en sociale aspecten rondom de teelt van soja in kaart gebracht. De RTRS organiseert een conferentie over duurzame soja op 31-8 en 1-9 in Asunción (Paraguay), waar een van de Nederlandse LNV-Raden in Latijns-Amerika aanwezig zal zijn. Meer informatie via: <http://www.responsiblesoy.org/>

Link bekeken UPOV

De afkorting UPOV staat voor International Union for the Protection of New Varieties of Plants zoals te lezen is op de site <http://www.upov.int>. De organisatie is gevestigd te Genève sinds 1961.

Men houdt zich onder andere bezig met het bevorderen van internationale harmonisatie en samenwerking bij invoering van nieuwe wetgeving op het gebied van het zogeheten kwekersrecht. Dat is een exclusief eigendomsrecht dat aan kwekers van nieuwe plantensoorten wordt toegekend, op basis van een reeks uniforme, duidelijk omschreven beginselen.

Op dit moment zijn 58 landen lid van UPOV, waaronder 21 EU-lidstaten. In het UPOV-verdrag is bepaald dat elke intergouverne-

mentale organisatie die bevoegdheid heeft ter zake van de door het verdrag geregelde aangelegenheden en beschikt over haar eigen - voor al haar lidstaten bindende - wetgeving inzake de verlening en bescherming van kwekersrechten, tot de UPOV kan toetreden. De UPOV bestaat onder meer uit de Raad, het juridisch en administratief comité, het technisch comité en diverse technische werkgroepen. De UPOV is vertegenwoordigd in een groot aantal landen. Boven genoemde website is in vier talen (Engels, Spaans, Frans en Duits) is overzichtelijk en bevat veel nuttige informatie.

Landbouw kent vele gezichten en is in vele economieën prominent aanwezig. Vaak zijn daarbij opmerkelijke verschillen en/of prestaties te zien, die soms overzichtelijk in een grafiek of tabel worden gepresenteerd. Verschillen tussen landen of prestaties van sectoren of industrieën in de verwerkende sector, enz.

Deze rubriek brengt door middel van een grafiek of tabel opvallende prestaties, verschillen of wat dan ook over het voetlicht.

Als uzelf meent een opvallende grafiek of tabel in uw werkterrein tegen te komen, waarvan het de moeite waard zou zijn dit aan een breder publiek bekend te maken, aarzelt u dan niet om met de redactie contact op te nemen (l.hulshof@minlnv.nl).

Tractordichtheid per land*

*Het totale aantal tractoren in gebruik, gedeeld door het totale aantal hectare bebouwbaar permanente agrarische grond.

Grootste dichtheid

1.	IJsland	1.288,40
2.	Slovenië	559,70
3.	Japan	419,90
4.	Zwitserland	256,30
5.	Oostenrijk	224,50
6.	Italië	161,70
7.	Ierland	158,60
8.	Nederland	158,40
9.	Noorwegen	150,60
10.	Servië en Montenegro	106,40

Kleinste dichtheid

139.	Benin	0,10
140.	Kameroen	0,10
141.	Sierra Leone	0,10
142.	Burundi	0,10
143.	Afghanistan	0,10
144.	Rwanda	0,10
145.	Togo	0,05
146.	Tsjaad	0,05
147.	Niger	0,05
148.	Centraal-Afrikaanse Republiek	0,05

Bron: www.nationmaster.com, World Resources Institute.

Een hete zomer

Nederland heeft de eerste tropische dagen al achter de rug en lag massaal aan het strand. Zo niet de glastuinders. Die werken zich in het zweet om de energierekeningen te kunnen blijven betalen. Aan hun omzet ligt het dan ook niet. De bloemen- en plantensector kent een goed jaar, met een recordomzet van bijna 2 miljard euro over de eerste vijf maanden.

De bedreiging komt dan ook uit een andere hoek: de kosten stijgen veel sneller dan de opbrengsten. Dat houdt geen ondernemer lang vol.

Die stijging komt bijna geheel voor rekening van sterk gestegen energieprijzen. Was in 2002-2004 de prijs van een kuub gas nog 11,5 cent, in 2006 wordt er reeds meer dan het dubbele voor betaald. De verwachting is dat tegen het einde van het jaar een kuub gas 30 cent zal kosten. Tegen zo'n snelle stijging is geen ondernemerstalent opgewassen.

De energielasten bedragen nu 33 % van de totale kosten, 8% meer dan een jaar geleden. Om een idee te geven: een rozenkweker betaalt dan voor gas 150.000 euro méér per hectare!

Om te overleven, zal er dus snel geïnvesteerd moeten worden in nieuwe vormen van energie-opwekking. De glastuinbouw is al lang bezig om nog zuiniger en efficiënter met haar energiebehoefte om te gaan; de Kas als Energiebron is daarvan een mooi voorbeeld. Ook Warmte Kracht Koppeling, gecombineerd met rookgasreiniging hoort in dit rijtje.

Deze ontwikkelingen gaan er vanuit dat de glastuinbouw een netto leverancier van energie wordt, door het terug leveren van warmte en elektriciteit. Zodoende kan elke hectare onder glas 100 woningen voorzien van elektriciteit en warm water.

De overheid, LNV voorop, zal hierbij een belangrijke ondersteunende en stimulerende rol moeten spelen in de vorm van op maat gemaakte subsidiemogelijkheden. Misschien wordt het dan toch nog een warme winter.

Doeke Faber

Fairtradefruit commercieel succesvol

Help boeren uit arme landen aan een markt en ze ontwikkelen zich vervolgens zelf. Dat toont het succes van AgroFair, een bedrijf dat de afgelopen tien jaar uit zijn voegen groeide met Fairtradefruit op Europese markten. Wil eerlijke handel de normaalste zaak van de wereld worden, dan moeten supermarktdirecties stappen zetten. Het is ook tijd om de veelheid aan overlappende keurmerken flink te harmoniseren.

Op de coöperatie El Guabo in Ecuador worden bananenbunches versneden tot zogenoemde 'banden'. Foto: Reinout van den Bergh/AgroFair.

In tien jaar van 1.000 dozen bananen per week naar 28.000. Van veertien boeren naar 350 coöperatieleden. Werk voor 2.000 mensen, van wie de levensomstandigheden de afgelopen tien jaar ook sterk verbeterd konden worden. Jovanny Coronel uit Ecuador vertelt het in alle eenvoud en staat erbij te stralen van dankbaarheid. "Fairtrade is een kans om onszelf te ontwikkelen en we hebben het goed gedaan." De coöperatie El Guabo is nu goed voor een jaaromzet van 10 miljoen dollar en krijgt daarnaast nog eens 1,5 miljoen aan Fairtrade-premie. Geld dat besteed is om de teelt te verbeteren en aan systemen die de kwaliteit en werkomstandigheden verbeteren. Maar ook om de

werknemers maandelijks een voedselpakket te geven, medische teams op te zetten in diverse regio's en verzekeringen voor gezondheid en sociale zekerheid.

AgroFair, 'the better fruit company' greep het tienjarig bestaan aan voor een symposium over Fairtrade en gaf de leveranciers van tropisch fruit een gezicht, met foto's en het verhaal van Coronel. Na de oprichting door Solidaridad boorde het pioniersbedrijf met succes markten aan voor Fairtradebananen onder het Max Havelaermerk en het Okémerk. Inmiddels 'doet' AgroFair in een complete fruitmand aan tropisch fruit. De omzet maakte sprongen, van 28 naar 40

miljoen euro vorig jaar en naar verwachting 60 miljoen dit jaar. Het bedrijf won vorig jaar de MVO-prijs voor maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Zwitserland gidslid

Directeur Jeroen Kroezen maakt een kanttekening. De groeicijfers worden vooral gestuurd door twee bijzondere markten: die van Finland en Zwitserland. In Nederland en veel andere EU-landen is Fairtrade nog steeds een nichemarkt. Het symposium stond dan ook in het teken van de oproep aan consumenten en supermarkten om eerlijke handel met ontwikkelingslanden tot de normale gang van zaken te maken.

Oké-sinaasappels, zojuist ingepakt in Marokko, klaar voor transport. Foto: Joe Sheehan/AgroFair.